ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 30.10.2026 nr 8-1/7904-1

Meie 10.11.2026 nr 2.3-5/26/4484-2

Arvamus eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspektsioonile arvamuse avaldamiseks Vabariigi Valitsuse määruse „Kinnipeetavate, vahistatute, arestialuste ja kriminaalhooldusaluste andmekogu põhimäärus“ muutmise määruse eelnõu. Meil on eelnõu osas järgmised tähelepanekud.

1. Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse andmekogu põhimäärust §-ga 3^1. Lisatud paragrahvi lõikes 2 on kirjeldatud sõjavangide andmestiku kaasvastutavate töötlejate ülesandeid, kuid kavandatud sõnastuse puhul jääb siiski ebaselgeks Kaitseministeeriumi ja Kaitseväe vastutusvaldkond. Arvestades, et Kaitsevägi kuulub Kaitseministeeriumi valitsemisalasse ning mõlemad on nimetatud kaasvastutavaks töötlejaks, vajab täpsustamist, millises ulatuses korraldab Kaitseministeerium andmetöötlust ja andmete väljastamist ning milliste töötlemistoimingute eest vastutab Kaitsevägi iseseisvalt. Samuti peab regulatsioonist üheselt nähtuma, milline kaasvastutav töötleja vastutab andmesubjekti taotluse lahendamise eest juhul, kui taotlus puudutab mitme kaasvastutava töötleja korraldatavat andmetöötlust. Palume kaasvastutavate töötlejate ülesannete jaotus selles osas uuesti üle vaadata ning vajadusel täpsustada.

2. Eelnõu kohaselt on Kaitsevägi sõjavangide andmestiku kaasvastutav töötleja. Samal ajal nähakse ette, et Kaitseväe suhtes kohaldatakse põhimääruse § 4 lõikes 4 ning §-des 17–19 volitatud töötleja kohta sätestatut. Seletuskirjas märgitakse, et nende nõuete kohaldamine ei muuda Kaitseväe staatust kaasvastutava töötlejana.

   Leiame, et kavandatud regulatsioon ei võimalda siiski üheselt määrata Kaitseväe rolli kõnealuste töötlemistoimingute tegemisel. Kaasvastutav töötleja määrab koos teiste vastutavate töötlejatega kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja olulised vahendid. Volitatud töötleja seevastu töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel ja tema juhiste alusel. Sama isikuandmete töötlemise eesmärgi ja töötlemistoimingute suhtes ei saa asutus tegutseda korraga nii kaasvastutava kui ka volitatud töötlejana.

   Juhul kui eelnõu eesmärk on kohaldada Kaitseväele andmete sisestamise, ajakohastamise, parandamise ja turvalisuse tagamise kohustusi, tuleb need sätestada otse Kaitseväe kui kaasvastutava töötleja ülesannetena. Volitatud töötleja kohta käivate sätete üldine kohaldamine muudab Kaitseväe rolli ebaselgeks ega võimalda üheselt mõista, kas ja milliste toimingute puhul peaks Kaitsevägi tegutsema teise töötleja nimel ning juhiste alusel.

3. Eelnõu § 1 punktiga 2 täiendatakse põhimääruse § 4 lõikega 1^1. Muudatuse kohaselt on sõjavangide andmestiku volitatud töötlejad vanglad ja vangistusseaduse § 52 tähenduses tervishoiuteenuse osutaja. Leiame, et tervishoiuteenuse osutaja roll vajab täpsustamist, kuna tervishoiuteenuse osutamise eesmärgil toimuva andmetöötluse puhul võib

tervishoiuteenuse osutaja tegutseda iseseisva vastutava töötlejana, samas kui andmete sõjavangide andmestikku kandmisel võib ta tegutseda teise töötleja nimel.

Palume seletuskirjas eristada tervishoiuteenuse osutamise eesmärgil toimuvat andmetöötlust sõjavangide andmestiku pidamisega seotud töötlemistoimingutest ning selgitada, milliste konkreetsete toimingute puhul töötleb tervishoiuteenuse osutaja isikuandmeid teise töötleja nimel ja dokumenteeritud juhiste alusel. Vajadusel tuleb põhimääruse sõnastust täpsustada nii, et volitatud töötleja määratlus ei hõlmaks tervishoiuteenuse osutaja iseseisva vastutuse alusel toimuvat andmetöötlust.

4. Seletuskirja kohaselt kantakse sõjavangide andmestikku üksnes kinnipidamise korraldamiseks vajalik terviseteave. Samas näeb aga lisa 3 ette ka selliste terviseandmete töötlemist, mille puhul ei ole selge, kuivõrd on nende andmete töötlemine vajalik kinnipidamise korraldamiseks. Näiteks võib kinnipidamise korraldamiseks olla vajalik teave isiku tegevuspiirangute, abivajaduse või kinnipidamistingimuste terviseseisundist tuleneva korraldamise vajaduse kohta, kuid sellest ei tulene siiski automaatselt vajadust töödelda töövõimetuse ametlikku protsenti või puude raskusastet.

Eraldi vajab põhjendamist surma põhjuse kandmine andmestikku. Seletuskirjas seostatakse selle töötlemist kinnipidamise lõppemise dokumenteerimise ning teiste sõjavangide ja teenistujate tervise kaitseks vajalike meetmete hindamisega. Leiame, et seletuskirjas tuleks täpsustada, millise seadusest tuleneva ülesande täitmiseks on vajalik töödelda surma põhjust ning miks ei piisa kinnipidamise lõppemise dokumenteerimiseks surma fakti ja aja töötlemisest.

Samuti võimaldatakse eelnõuga tervishoiuteenuse osutajale juurdepääs sõjavangi tuvastamiseks vajalikele isikuandmetele ja keha eritunnuste andmetele, sh andmetele amputatsioonide, armide ja vigastuste kohta. Seletuskirjas on märgitud, et need andmed võivad olla vajalikud terviseseisundi hindamiseks ja ravi kavandamiseks. Samas arvestades eritunnuste andmete võimalikku ulatust, ei võimalda üldine viide tervishoiuteenuse osutamisele siiski hinnata, kas juurdepääs kõigile andmestikus sisalduvatele eritunnuste andmetele on ikka vajalik. Ka antud juhul peaks seletuskiri täpsustama, milliste ülesannete täitmiseks ja millises ulatuses vajab tervishoiuteenuse osutaja juurdepääsu eritunnuste andmetele ning kuidas tagatakse, et juurdepääs piirdub konkreetse tervishoiuteenuse osutamiseks vajalike andmetega.

Palume seletuskirjas täpsemalt põhjendada eelnimetatud andmete töötlemise eesmärki ja vajalikkust ning tervishoiuteenuse osutajale antava juurdepääsu ulatust. Ühtlasi palume hinnata, kas kinnipidamise korraldamise eesmärk on saavutatav vähem üksikasjalike andmete töötlemisega. Juhul kui kinnipidamise korraldamiseks piisab teabest isiku terviseseisundist tingitud piirangu, abivajaduse või vajaliku kohanduse kohta, tuleb andmete minimaalsuse põhimõttest lähtudes piirdudagi nende andmete töötlemisega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Pille Lehis
peadirektor

Terje Enula
Terje.Enula@aki.ee
627 4144